

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Felolós szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELOLÓS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-úter 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közölünk

A választások tisztaságáról

törvényjavaslatot dolgozott ki a Lukács-kormány és sippal-dobbal adja tudtára az egész világnak, hogy ezt a javaslatot legközelebb le is tárgyalatja, törvénynyé teszi.

Micsoda országcsaló ötlet van már megint ebben a javaslatban is. Hiszen a hír hallatán önkénytelenül is hahota tör elő az emberből. Hogyne, mikor ilyesmit kell hallanunk: tiszta választás és Lukács-kormány s hogy tüzzel-vassal fogja ezután a törvény irtani a választási visszaéléseket a Lukács-kormány nemes jóvoltából.

Hát ugy lesz már ezután, hogy a tolvajok hoznak törvényt a tolvajok ellen, a csalók a csalások ellen és így tovább?

Ki hiszi el az őszinteségüket s ki hiszi el, hogy az ilyen törvényeket éppen azok fogják megtartani, akik azokat csinálták.

Vajjon akad-e Magyarországon olyan jámbor ember, aki elhinné, hogy éppen a Lukács-kormány akarja azt, hogy ezután tiszták legyenek ebben az országban a képviselőválasztások?

Hát nem éppen most sül-e ki egymás után az a borzalmas erkölcsatlenség, amelybe a legutóbbi képviselőválasztásokat is éppen a mostani munkapárti kormány belesüllyesztette?

Szem és fültánc voltunk a nyílt színen végbement arcatlanságoknak, de csak mostanában láthatjuk újra, hogy mi mindent követtek el a kulisszák mögött, a lepel alatt. Az erkölcsatlenség, a választási visszaélések soha nem garázdálkodtak annyira, mintamennyi erkölcsatlenséget és választási visszaélést éppen Lukácsék követtek el ezen a multikori választáson.

Most pedig éppen Lukácsék állnak elő, mint feddhetetlen választási erkölcsőrök. Csakugyan azt lehet erre mondani: *nevezz világ!*

Hogy azonban ezt a törvényjavaslatukat is csakugyan törvényre emelik, mi elhiszük nekik. Mert utóvégre is nézzünk csak körül, hát vajjon mire is jó mostanában a törvény ebben az országban, vagy hát mit is ér már itt akármilyen törvény? - Már tudniillik nekünk szegény halandóknak, a kik csak „misera plebs”, „nyomorult nép”, avagy „profanum vulgus” „avatatlan tömeg” vagyunk a hatalmasok előtt.

Nem azt vagyunk-e kénytelenek tapasztalni már három év óta, hogy minden törvény *csakis addig törvény, a míg ők akarják és csakis úgy törvény, a mint ők akarják.* A legvilágosabb s legbecsületesebb törvény se tartja őket vissza a törvénytelenégektől, a miket lépten nyomon s a legnagyobb cinizmussal elkövetnek.

Mióta Lukácsék uralkodnak ebben a szerencsétlen országban, minden törvény annyit előltek, mintha nem is volna.

Éppen itt van hát az országcsalás a mostani törvényjavaslat világgá kürtölésében is, hogy sem a javaslatuk nem őszinte, sem az a törvény nem lesz az, melyet ebből a javaslatból csinálnak. Meghozni meghozhatják a törvényt, de csakis azért, hogy éppen ők magok gázoljanak azon keresztül minden választáson.

Eddig is védte a törvény a választások szabadságát s a büntelő

törvény büntetést helyez most is kilátásba a törvény áthágói ellen. De csak egyetlenegyszer is görbült-e csak a haja szála is akár, melyik Khuen-Héderváry és Lukács-kortiesnek. Pedig akár egy ezredet lehetne összeállítani belőlök, a kik a törvényt eddig is galádul s gonoszul sértették. Éppen a Khuenék - Tiszáék - Lukácsék tudtával, sőt akaratával!

Éppen ennyit ér velök szemben a törvény ezután is. Még ha azt a törvényt ők magok hozzák is.

kp.

Háboru előtt állunk.

Oroszország ellenünk

usztija a Balkánt.

Csapataink bevonulnak Montenegróba. — A döntés előtt. — Montenegró megszállása.

A nagykövetei londoni értekezésének tegnapi ülése, ha nem hoztak is határozatot, nagy mértékben hozzájárult a helyzet tisztázásához.

Oroszország kijelentette, hogy csak abban az esetben járul hozzá Skutarinak a montenegróiaktól való visszavételére, ha Ausztria és Magyarország előre kijelenti, hogy hajlandó megfelelő kárpótlásról tárgyalni. Mivel Ausztria és Magyarország már régebben kijelentette, hogy föltétlenül követeli Skutarinak Albániához csatolását: nyilvánvaló, hogy Oroszország nem fog hozzájárulni Ausztria és Magyarország követeléseikhez.

Amíg a londoni konferencia igen kényelmes tempóban tanácskozik, az oroszok egyesítették Ausztria s Magyarország s a hármas-szövetség ellen az egész Balkánt. Azzal a csinnel, hogy Essad basa közreműködésével török főhatóság alatt akarják megcsinálni az új albán államot, Albániát is, Törökországot is megakarják nyerni, sőt alkalmassint már meg is nyerték a balkáni szövetségnek. Ha az erre vonatkozó jelentések igazak, akkor a törökök ma már nem ellenségei, hanem szövetségesei a bolgároknak, szerbeknek, montenegróiaknak és görögöknek.

A Balkánon ugy látszik, még jobban számolnak a háboru lehetőségével, mint nálunk. Belgrádban már azt hirdetik, hogy a mint Ausztria és Magyarország erőszakot kezd alkalmazni Montenegró

ellen, Szerbia azonnal harcba száll — ellenünk.

Csapataink bevonulnak Montenegróba.

Ma reggel megérkezett a külügyminiszteriumba gróf Mensdorff-Pouilly osztrák-magyar nagykövet siffrizozott londoni távirata. Azonnal átirták és gróf Berchtold külügyminiszter elé terjesztették. Berchtold a jelentés áttanulmányozása után azonnal kihallgatáson jelentkezett a királynál. A felség még 11 óra előtt külön audiencián fogadta a külügyminisztert. Fél-tizenkettőkor Berchtold már Ferenc Ferdinánd trónörökösénél volt. Fél óráig tartott ez az audiencia, a mely után a külügyminiszter Krobotin hadügyminisztert kereste fel.

A hadügyminiszter és Conrad vezérkari főnök déli 12 órakor kihallgatáson jelent meg a királynál.

Ezek a kihallgatások óriási feltűnést keltenek az itteni diplomáciai körökben és általános az a vélemény, hogy a döntés ideje elérkezett és a helyzet az egész külpolitikai válság ideje alatt nem volt olyan kritikus, mint most.

Értesülésünk szerint a monarchia nem elégszik meg a londoni reünio tegnapi határozatával. A tegnapi reünion a hármas entente nem fogadta el Ausztria-Magyarország javaslatait, csupa halasztó indítványt tett, Oroszország pedig

határozottan szembekeült a monarchiával. Egy londoni táviratunk azt mondja, hogy gróf Mensdorff nem lévén ellátva a kellő utasításokkal, nem tudott nyomban választ adni a hatalmaknak, hanem közölte az eseményeket Berchtold külügyminiszterrel. A külügyminiszter, miután előbb kihallgatáson volt a királynál és a trónörökösénél, körtáviratot küldött a nagyhatalmaknál akkreditált nagyköveteinknek. E körtáviratban kijelenti a külügyminiszter, hogy Ausztria-Magyarország hajlandó ugyan formálisan bevárni a londoni reünio csütörtöki ülését, de nem azért, mintha ennek határozatától tenné függővé további eljárását, hanem ezzel csak Montenegrónak haladékot adni arra, hogy megfontolja további eljárását és ha Montenegró csütörtökig nem teljesíti a hatalmak tegnapi előtti jegyzékében foglalt követelést és nem vonul el Skutariból, akkor a monarchia önállóan és haladéktalanul eljár Montenegróval szemben és a csütörtöki reünionnak csupán formálisan bejelenti akciójának megkezdését.

A döntés előtt.

Ha Nikita csütörtökre nem teljesíti Ausztria-Magyarország követelését, akkor a monarchia londoni nagykövete bejelenti a csütörtök délutra összehívott reünionnak hogy Ausztria-Magyarország már megtette azokat az intézkedéseket, melyeket érdeket megóvására elkerülhetetlenül szükségesnek tartott. A hadügyminiszterrel történt tanácskozás már a szükséges katonai intézkedések előkészítésével foglalkozott.

Montenegró megszállása.

Diplomáciai körökben igen komolynak tartják a helyzetet. Azt hiszik itt, hogy a londoni reünio végül a mégis megbízatását fog adni Ausztria-Magyarországnak, Olaszországnak és Angliának, hogy együttesen megindítandó katonai operációval szerezzenek érvényt a hatalma akaratának. Katonai körök véleménye szerint legalább 60.000 emberre van szükség gyors siker elérésére. Mint-hogy ilyen nagyszámu csapatot Anglia hamarosan nem tud portra szállítani. Anglia egyelőre csak egy tengerészeti különítményt venne részt az akcióban, míg a észak-afrikai csapatok legnagyobb részét a monarchia és Olaszország szolgáltatná. Angliának részvétele csupán jelképezné, hogy a hármas entente hozzájárul Montenegró megfenntetéshez. Az olasz sajtó azonban ma egyértelműen Montenegrót támadja és feltűnést kelt különösen a Corriere de la Sera amely Nikita személyét vádolja azal, hogy provokálta Európát és eljásztotta Olaszország rokonszenvét is.

A makói gazdák kocsiversenye.

Német gazdasági szakemberek is résztvesznek.

A makói gazdák nagy kocsiversenye, melyről már több ízben megemlékeztünk, sokkal nagyobb jelentőségű, mintsem azt sokan gondolták. Nem egyszerű kocsiverseny ez, hanem nagyfontosságú próbákisérlet a tájfajta lovak tehervirő képességének megállapítására, illetve megvizsgálására. Ezenfelül igen fontos célja a távkocsi versenynek, hogy az azon résztvevő makói gazdák az ország oly vidékeit, illetve e vidékek oly gazdaságait keressék fel és ismerjék meg, ahol úgy a belterjesebb gazdálkodást, mint a fejlett állattenyésztést tanulmányozhassák, tapasztalatokat szerezhessenek, továbbá egyes városok művelődési intézményeit is megtekinthessék.

Az utirány Makó, Csongrád, Czegléd, Budapest, Székesfehérvár, Balatonszántód, Keszthely, Kaposvár, Bonyhád, Baja, Szabadka, Szeged, Makó.

A tanulmányut rendező bizottság élén D' Orsay Olivér gróf ezredessel ezt az alkalmat egyszerűsített felhasználja arra, hogy a tájfajta lovakat — azok használati képességét illetően — próbának vesse alá s a tanulmányutal kapcsolatban a távhajtást is tervbe vették, de csak arra való tekintettel, hogy a lovak milyen kondícióban fogják az utat megtenni.

A távkocsizással egybekötött tanulmányut iránt külföldi szakemberek is érdeklődnek, amennyiben azon két kiváló hippológus, Rehmann Károly és báró Pódevits Ferenc is részt vesznek és mint bírálók is szerepelnek; Horvátországból pedig Prohászka dr. tanár jelentkezett részvételre. Az OMGE t Rész Albert segédítők képviseli.

A egyszerű verseny iránt Makón is igen nagy érdeklődés mutatkozik s mindinkább szaporodik azon makói gazdák száma, kik jelentkeznek, hogy a kocsiversenyen részt vesznek.

Öngyilkos aggyastyán.

Egy elmebeteg öngyilkossága.

Ma a déli órákban a Szentháromság-utcában egy elborult elméjű aggyastyán dobta el magától az életet.

Az öngyilkos Balázs János 83 éves ember, ki néhány évvel ezelőtt vesztette el feleségét, mivel csaknem 50 esztendeig élt boldog házasságban.

Felesége halála mélyen lesújtotta az öreg embert, ki azután nem sokára teljesen buskomorrá lett. A buskomorság után körülbelül egy évvel ezelőtt feljese elborult az öreg ember elméje, ki úgy buskomor állapotában, de különösen az óta, hogy szellemileg teljesen elnyomorodott, gyakran emlegette az öngyilkosságot.

Családja, mely több nős fiából és unokáiból állott, gondosan ügyelt az öreg ember minden lépésére, így az nem hajtotta végre borzalmas tervét.

Ma azonban mindenkinek dolga akadt a házon kívül, csak 10 éves kis leány, az öreg unokája maradt otthon nagypapjának őrzésére, ki különben mint csendes elmebeteg senkire veszélyes nem volt.

A kis leány délfelé kiállott a kapuba, várta haza szüleit. Addig a 83 éves ember felment a padlásra és ott a horogfara felakasztotta magát. Mikor a kisleány viszatért, nagypapját nem találta a szobában, hol azelőtt hagyta. Mindjárt rosszat sejtett és keresésére indult. Legutoljára ment fel a padlásra és ott találta öreg apját *elilógó nyelvel, elkéült arccal.*

A kisleány azonnal a szomszédokért futott, kik meg is jelentek. Levágták a szerencsétlen embert a kötélről, de akkor már nem volt benne élet.

Később megjelentek a hatóság emberei és miután az öngyilkosság minden kétséget kizárólag beigazolást nyert, megadták a temetési engedélyt.

Riadalom a Korzó kávéházban.

Mellbe szurta magát egy részeg szerelmes.

Kuruzsa János 35 éves embert leginkább arról ismeri Makón mindenki, hogy ritkán szokta józanon látni a napot. Foglalkozása tulajdonképpen Kuruzsának az, hogy a vendéglőkben, kávéházakban szokott szolgai munkákat végzni és a szerzett pár krajcárt rendszerint mindig beitta.

Arról nem igen tudott a világ, hogy Kuruzsa János szerelmes is. Szerelmének tárgya egy 46 éves asszony Nagy Erzsébet, ki ez idő szerint a Korzó kávéházban szolgált, mint mosónő.

Kuruzsa tegnap óta folyton pánikázott és nyitott bicskával követelte Nagy Erzsébet, hogy lépjen vele házasságra. Az asszony többször elutasította a részeg, de különben is nős és családos embert.

Ma este 7 órák Kuruzsa újból megjelent a Korzó kávéházban és megújította az asszony előtt kérélmét, ki most is elutasította. Ez a körülmény annyira kihozta sodrából az ittas embert, hogy zsebében levő nyitott bicskáját előrántotta és szíve táján mellbe szurta magát.

A helyszínen azonnal nagy csoportosulás támadt és csakhamar megjelent Dr. Süss Ferenc orvos is, ki bekötözte a vérző sebet, mely egy cseppet sem veszélyes. Mindannak dacára beszállították az embert a vármegyei kórházba, nem annyira sérülése miatt, mint inkább azért, hogy aludja ki részegségét.

Menyasszonyi bútorok

olcsó és jó kivitelben kaphatók

ALEXI és KISS

asztalos üzletében (régí sörház),
Teltsch Adolf gőzmalmával szemben.

MEGREDELÉSEKET

a legújabb minták után készítünk.
Elvállalunk ÉPÜLET, PORTÁL-ÉS
BOLTBERENDEZÉSEKET

a legjutányosabb árak mellett.
Jó kivitel és pontos kiszolgálás.

Tisztelettel
Alexi és Kiss épület és bútor
asztalosok.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár Április 30. Szerda Róm. kath. Zsófia sz. vt. Protestáns Zsófia Görkath. Április 17. Agapit Nap kél 4 óra 37 perczkor, nyugszik 7 óra 8 perokor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható: Lényegtelen hőváltozással és helyenkint főleg nyugaton eső vagy zivatar várható. Sürögnyöprognózis: Enyhe, elvélve csapadék, zivatarok. Déli hőmérséklet 22 8 C.

— **A csanádmegeyi telepes községek segítése.** A földmívelésügyi miniszter a csanádmegeyi telepes községekét ez évben egyházi közmívelődési és gazdasági téren jelentékeny segítségben részesítette. Így Pitvaros, Nagybánhegyes és Végegyháza községekben iskolákat építettek a földmívelésügyi miniszter segítségével. Csanádaberti község pedig 8000 koronát kapott községháza építésére. Ugyancsak csanádaberti és Dombiratos községek még az ártézi kutak furására kaptak jelentékeny segítséget. Segítette még a miniszter a csanádmegeyi községekét az apaállatok beszerzése körül is, ugyszintén rengeteg szemes gyümölcsfát osztott ki a lakosok között.

— **A központi választmány ülése.** A városi központi választmány ma délelőtt *Galambos Ignác* dr. polgármester elnöklésével ülést tartott, mely alkalommal a választmány főülbírálta az összeíró küldöttség által egybeállított országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékét.

— **A makói szocialisták májusi ünnepe.** A makói szocialdemokrata párt úgy mint minden évben, ez évben is megünnepli a május elsejei munkásünnepet. Az ünnepély a ludvári erdőben fog lefolyni. Gyülekezés a ludpiac téren délután 2 órák, ahonnan zenezóval levonulnak a ludvári erdőbe. Az ünnepély megtartására megadta az engedélyt, csak azt költötte ki, hogy vörös zászlókat és izgató feliratu táblákat nem szabad a menetben vinni. A vörös zászlót még csak értjük valahogy, de hogy mit jelentsen az izgató tartalmu táblák eltiltása, ezt nem értjük, mert a mai Pavlik-Tisza éra idején izgató tartalmu felirásnak vélheti a rendőrség az általános, titkos választójog követelését, a 8 órai munkaidő és a progresszív adózás megvalósulását hirdető táblákat is.

— **Megfelebbezett határozat.** Ismeres dolog, hogy Makóváros képviselőtestülete elhatározta, hogy a mostani polgári leányiskolát olyan formán bővíti ki, hogy rá még egy emeletet épít. A városnak most ezen határozata ellen *Papp József* építőmester, ki az újonnan építendő polgáriskola hive, fellebbezést adott be.

— **Az adósok érzékenysége.** Egyik bíróság igen érdekes határozatot hozott a minap az adósok intésének formájára nézve. Egy iparos levelező-lapon szólitotta fel adósát fizetésre. Az idős, az adósok természetrajzának megfelelően, igen érzékenynek mutatkozott: becsületének megsértését látta ebben az intésben és a büntetőbíróság elé állította a hitelező kisiparost. A feljelentés felmentéssel végződött s a bíróság kimondotta, hogy le-

velező-lapon is lehet az adósnak figyelmébe ajánlani a fizetést, ez magában véve nem becsületsértés, ha az intésnek szövege másképp nem bántó.

— **A májusi költőzködés.** Még itt sincsen a szép, a virágillatos, a poétikus május elseje, de már fölűneveznek az utcán a szomorú alkalmatosságok, a bútorokat szállító kocsik: megkezdődik a költőzködés, ami egy kisebb katasztrófával ér fel. — Ma még csak elvélve, mintegy szégyenkezve döcögtek végig az emelet magasságra megrakott kocsik, de egyre több és több lesz, mert a májusi negyedkor formális népvándorlás szokott megindulni.

— **Irtani kell a cserebogarakat.** Es-ténként már ugyancsak sűrű rajokban jelentkeznok a cserebogarak ezek a kártékony rovarok. Ezeket a kártékony bogarakat pusztítani kell. Törvény intézkedik a cserebogarak irtásáról. Tekintettel azonban a cserebogarak nagy kártételeire, a földmívelésügyi miniszter legutóbb kibocsátott körrendeletében ismétellen figyelmeztette a hatóságokat, hogy az idén a legszigorubb ellenőrizték az irtási munkálatokat és a mulasztást elkövető egyénekkel szemben a törvény erejét haladéktalanul érvényesítsék.

— **Az árkok rongálása.** A makói rendőrség újból figyelmezteti a lakosságot, hogy az utcákon ne legeltessen sem malacot, sem csirkét, vagy más apró jószágot. Ugyszintén az utak melletti árkok pocsolójában kacsát, vagy ludat ne neveljen, mert ez szigorú büntetést von maga után. Különösen a Bathányi-utca lakosai művelték a baromfitenyésztés ezen fajtáját nagy előszeretettel s utcájokban valóságos kacsatelepeket létesítettek. Minthogy ez által az árkok nagyon megrongálódtak, a rendőrség ezentul az ilyesmit szigoruan fogja büntetni.

— **Legfinomabb, elszakíthatatlan francia „Mimi“ férfi gummi-óvszer** 1 tuczat 2 korona 50 fillér, 2 tuczat 4 korona 50 fillér, 3 tuczat 6 korona. Porto 30 fillér.

„Hez“, Budapest, VIII. Losonczi-utca 13. Diszkret szétküldés.

— **Anyakönyvi hírek.** Házasságra jelentkezett. B Szűcs Péter Rikács Máriával. Házasságot kötöttek. Kádár János Szabó Annával, Biró Imre Sipos Rozáliával. Elhalt. Szirbik Julianna özv. Varga Péterné 72 éves korában.

SZINHÁZ.

Az első előadás.

Bent az erdőn.

Nádasy József szintársulata ma kezdte meg előadásait a makói színházban. Garvay Andor nagyhatású drámája került színe a társulat négy legkiválóbb drámai művésznének előadásában. Mind a négyen oly kitűnő alakítást nyújtottak, hogy a megjelent közönséget teljesen lebilincseltek. Turócyt, ezt a kiváló művészt már tavalyról ismerjük. Értékes, nagy sikerei voltak a mult szezonban s mai fellépése csak újabb biztató jel, hogy ezidén még inkább gyönyörködünk kiváló művészetében. Ugyanezt mondhatjuk Fenyő Aladarról is. A hőlgyek, kiket tulajdonképen elsőül kellett volna említeni, szintén kedves ismerősei közönségünknek. Verő Janka és Sinkó Gizi, mindketten intelligens kiváló művésznők s ma esti páros jelenetükkel óriási hatást értek el. A mai előadás igazán kitűnő volt,

csak az a kár, hogy közönségünk egy része már, amely a felsőbb régiókból nézi az előadást, nevetéssel s zajjal sokszor zavarta az előadást.

Eva bemutatója. Lehár Ferenc híres operettjét, az „Évát” mutatja be a második előadás alkalmából Nádaszy igazgató társulata. Nemcsak a szabadkai — ahol először mutatta be a társulat — de a fővárosi sajtó is a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik Lehár diadalmas operettjének ez előadásáról és hisszük, hogy a makói közönség is el lesz ragadtatva mindattól, amit a mai estén látni és hallani fog. A darab fő női szerepét Molnár Janka és Peterdy Etus játsszák, míg a többi főbb szerepet Korda, Komlós, Káldor, Nagy Dezső, Burányi, Szendrey és Derenghy játsszák.

Ünnepi előadások. Csütörtökön, május elsején két előadás lesz. Az első délután félnyolc órai kezdettel Lehár egy régebbi operettje a „Drótostót”, a főbb szerepekben Peterdy, Molnár, Remete, Korda, Derenghy, Fenyő, Nagy Dezső, Komlós és Szendreyvel, a másik este 8 órakor bérlet-szünetben, itt másodszer „Eva”, ugyanavval a szereposztással, mint az első előadáson. Megjegyzendő, hogy a délutáni mérsékelt helyáru előadáson is a darabok ugyanazon művészi tökélyvel adatnak elő, mint általában minden előadása Nádaszy társulatának. Jegyeket ezen előadásokra már most lehet váltani reggel 9—12 óráig és délután 3—5 óráig a színházi pénztárnál.

— **Meghívó.** A makói szervezett ács- és kőműves ifjuság 1913. évi május hó 11-én (pünkösd első napján) a „Korona”-szálló emeleti dísztermében, saját könyvtára javára, Kolompár Béla zenekarának közreműködése mellett, világpostával egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez, melyre a kívül címzett urat és becses családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépő díj: Személyjegy előre váltva 1 kor., este a pénztárnál 1 kor. 20 fill. Családjegy 3 személyre előre váltva 2 kor. 60 fill., este a pénztárnál 3 kor. Jegyek előre válthatók a rendezőségnél. Kezdeté este 8 órakor. Felülízetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Regény.

Egy világváros rejtelmei.

(84)

19. fejezet.

Nóra menekülése.

A Gellérthegy belsejében vizesek, forró gőzölgő patakok vannak, kanyargó sziklautak vezetnek magasba és a feneketlen mélybe. Zug, forrong, morog szüntelen, a jó lélek még csak megközelíteni sem meri.

— Ismerem én is azt a barlangot, sőt tudok egy nyílást, mely pillanat alatt vizesseggel zárható el a külvilágtól.

A Dunáról kiáltás hangzott fel. — Segítség! Segítség! kiáltotta valaki.

— Hallga, mondá az álrendőrök egyike, otteviczkél és ordítzik valaki a vízben. Én megyek, nem akarok tanuskodni.

— Megyek én is, felelte a másik. A fürdőépület egyik sarkában várjuk Szappanos jövetelét.

— Hát ha ő kiabál?

— Az ám, az ő csónakja is fel-

fordulhatott. Én itt maradok.

A másik sietve távozott. A következő pillanatban Szepi állott az álrendőr előtt.

Ölében elalélt leány gyermeket tartott.

Mind a kettőjükéről csurgott a víz. — Itt van, la! mondá Szepi kurtán és közömbösen. Kihuztam, vigye a rendőrszobába, hívasson orvost, én Szepi verklis vagyok, ismer egész Buda, idézzenek meg, ha szükség volna reám.

E szavak után a rendőrruhába bujt csavargó lábaihoz tette az elalélt és vizes gyermeket s tovább állott.

— Hé ember, izé, barátom, megálljon csak! kiáltott az álrendőr. Magának is velem kell jönni, csak vigye előre ezt a gyermeket, jövők én is...

— Micsoda? kérdé Szepi visszafordulva és meglehetősen nyersen. Vizesen, fáradtan, kimerülten vigyem? ... No, csak az kellene! Micsoda száma van? ... 217... Vigye rögtön ezt a gyermeket, különben feljelentem, eicsapatom, becsukatom...

És tovább ment. Az álrendőr ránézett a lábainál fekvő gyermekre.

A gyermek mellette halkán pihent.

— Mit csináljak vele? kérdé az álrendőr önmagától. A szobaaszonyom régóta vágyódik a gyermek után... Hozzá vigyem? ... A gyermek beteg lesz, meghalhat, csak bujt csinálnék neki... Megvan! ... Feljebb orsovai paprikás szerbek hajója áll, arra jövet halottam, haza készülődnek... éjjel indulnak... Most bent vannak a hajó kunyhójában... Ezeknek a hajóira tiszem, vigyék magukkal, mi közöm a félholt gyermekhez! Fű tyentelt.

A fű tyentésre barátja visszajött, s ennek segélyével a néhány száz lépésnyire feljebb kikötve levő szerbek zöldség szállító hajó farára rá tették a gyermeket.

A zöldségtermelő szerbek a hajó belsejében terített asztal mellett álltak és késői vacsorájukhoz imádkoztak.

Folyt. köv.

A LEGJOBB ABLAKREDÖNYÖK PALLAGINÁL kaphatók.

Nincs többé gyomorfájás!

A szabadalmazott

Kakukfűkeserű

házi-szer, alig párszori használat után teljesen megszűntet mindenféle — még régi gyomorbeteg is. Erősít, életet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kellemes íze miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számtalan háláiratbizonyítja jóságát! Kapható Makón

Sándor Zsigmond

Szegedi utcai gyógytárában. Ár: kis üveg 80 fill., nagy üveg 2 korona. Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

FIGYELEM!

50.000 pár czipő!
4 pár czipő csak K 9.

Több nagyobb gyár fizetésakadályá miatt megvagyok bizva nagymennyiségű cipőknek mélyen leszállított, gyártási áron aluli elárúsítására. Így tehát eladok bárkinek 2 pár uri és 2 pár női fekete vagy barna fűzőscipőt, galosirozott, erősen szegezett bőrtalppal, elegáns, legújabb facon. Nagyság szám szerint. Mind a 4 pár csak K 9. — Sztéküldés utánvétel mellett. S. LUSTIG's Schuh Export, Neu-Sandez 44 N. Kicsérélhető, vagy a pénz vissza.

MILLIO használja

Köhögés

elnyálkásodás, katarus és rekedtség ellen a

Kaiser-féle Mell-Karamellák

6150 elismerő levél orvosok és m. gánemberektől, a mely igazolja, hogy hatása a legbiztosab. A legolósabb és legizletesebb cukorka. 1 csomag 20 és 40 fill., 1 doboz 60 fill.

Kapható Makón:

Ember József, Breuer Zoltán, Kudar Lajos, Ienei Székely Lajos, Sándor Zsigmond, Poór Endre gyógyszer-tárban. Popper Gyula főtéri drogueriájában és Boros Károly gyógytárban Földeákon.

MasseyHarris aratógépek

szereleése meg kezdődött. Vevőknek naponta bemutatva lesz Halász A üzletében Makó o-o Fötér o-o

Makulatúra csomagolópapir

kilónként kapható a „Makói Független Ujság”-nál.

624
1913.

Arverési hirdetmény.

Magyarcsanádon körülbelül 26000 méter

léglajárda lerakási és ezzel kapcsolatos

földmunkákra

zárt ajánlatok 1913. május 17-én déli 12 óráig adhatók be. A községi előjáróság az érdeklődőknek a feltételeket díj- és portómentesen megküldi.

Magyarcsanád község előjárósága.

Építetők figyelmébe!!

Tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy a szentlőrinci téglagyárunknál a tégláégetést megkezdtük és a mai naptól kezdve elsőrendű salétrommentes fal- és vastéglát a legjutányosabb áron lehet kapni. — A nagyéreemű építetők közönség becses pártfogását kérve, maradunk tisztelettel:

Mészáros testvérek,

tégla- és cserépgyárosok.

o o Telefon szám: 132. o o

Értesítés!

Értesítem a tisztelt hagymatermelő gazdákat és kertészeket, hogy az általam feltalált és szabadalmaztatott

hagymakapák

a tavaszi idényre már elkészültek és azokat a legjutányosabb áron árusítom. Megjegyezni óhajtom, hogy ezen kapákat úgy szerelem, hogy külön kapaszárral 16—24 c. sor távolsággal repakapálásra is használható. Raktáram: Makó, Szent János-ter 20.

LIPTAKBÉ.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvörösség és mindenféle bőrtisztítási-anság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajifjító szer.

Árak: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajifjító 1 kor Ezen piperezerek több kiállításon ér-mekkel lettek kiütetve.

Üveges és nyitott kocsik fehér és fekete, megfelelő behuzatokkal és mindenféle ravatalozás díjtalanul.

Folyton a legújabb újdonságok!

Tévedések kikerülése végett kérem a t. közönséget, hogy a saját érdekében is címemre figyelni sziveskedjék és cégem jó hírnevét szem előtt tartva, gyász esetek alkalmával bevásárlás végett közvetlen hozzám fordulni.

Ma már nem szükség bizonyítani, köztudomású dolog, hogy a legszébb kiszolgálást adja a legnagyobb meglepedésre özv. GYURIK LAJOS-né „Örangyal” disztemetkezési vállalata

MAK, Keny érpiac, (Tökey-féle házban).

Legmegbízhatóbb pontos és szolid kiszolgálás. Csanádmegye, valamint Makó város legrégebb eredetű, a mai modern kor követelményeinek megfelelően teljesen újonnan berendezett és új árakkal beállított elsőrangú disztemetkezési vállalata. — Rendez temetéseket a legegyszerűbbtől a legdíszesebb pompadíszosztályig utólérhetetlen díszlettel és olcsó árakon. — Előforduló gyász esetekben kérem a t. közönség nagyrabecsült pártfogását.

Kiváló tisztelettel ÖZV. GYURIK LAJOS-né.

„MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG”

Csanádmegye legelterjedtebb politikai napilapja, könyvnyomdai műintézet, újságkiadó vállalat
Telefon-szám 124. ≡ MAKÓ, DESSEWFFY-TÉR 7. ≡ Telefon-szám 124.

MINDENNEMŰ KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

ugymint: ügyvédi, közigazgatási és kereskedelmi nyomtatványokat, irodalmi műveket, folyóiratokat, körlevelet, levélpapírt, számlát, levelezőlapot, névjegyet, lakodalmi és báli meghívót, szóró ezédulát, falragaszt stb.

igén csinos kivitelben, a legolcsóbb árak mellett készít.

Magyar gyártmányú papiros=raktár.

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Legújabb divatu, tiszta gyapjuszövetekből készült elegáns

ERDŐS PÁL ÉS TÁRSA

Gyermekruhákban különleges nagy választék. Különböző munkásruhák, munkásköpenyek. Figyelmes kiszolgálás. Olcsó szabott árak.

férfi- és fiú öltönyök és tavaszi double felöltők óriási választékban nagy ruhaáruházában Makón, Fő-tér, az iparbank palotájában.

Nyomatott a „Makói Független Újság” villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

Csanádmegye legolcsóbb uri és női divatáruháza Endrei Márton Makó, Fötér.

Tisztelettel értesitem Makó és vidéke vásárló közönségét, hogy a tavaszi áruim u. m. :
női és férfi fehérneműek, napernyők, kesztyűk, cipők, kalapok, ruhadíszek megérkeztek,
 amelyeket a legholcsóbb árak mellett árusítom.

B. pártfogást kérve, maradtam tisztelettel

Endrei Márton.

Eredeti Fegyvergyári kerékpárok
 Eredeti Helicár Premier kerékpárok
 Eredeti Alfa, Humbert és Rudge kerékpárok
 Ezen eredeti védjegyek alatt a legerősebb
 építésű, a legtökéletesebb dupla haranő
 csapágyzatu és a legtökéletesebben fel-
 szerelt kerékpárok jönnek forgalomba.

Eredeti Reithoffer és oroszországi gum-
 mik, lámpák, csengők és mindennemű
 kerékpár részek kizárólagos raktára :

GLÜCK SAMU cégnél MAKÓ.

Pontos kiszolgálás, mérsékelt árak, kedvező
 fizetési feltételek.

Legújabb rendszerű permetezőket és
 permetező alkatrészeket, vízmentes pony-
 vákat, kenderzsákokat, cséplőgéphez való
 olajokat, szijakat és mindennemű felszere-
 léseket, kék-uszó kocsikenőt legolcsóbban

GLÜCK SAMU cégnél szerezhethet be.

CSILLAG DROGÉRIA MAKÓ,

Fötér, Kasznárlak. Gyógyáru raktár.

Arc-crémek,
 Csillag-crém „Diana“
 Angol lilium krém,
 Illatszerek,
 Hölgyporok,
 Jes powder 6 színben
 1, 3 és 5 korona,
 Fogporok,
 Fog-crémek,
 Fogpaszták,
 Fog- és hajkefék,
 Szájvizek,

Szappanok,
 Hajvizek,
 Szobailatok,
 Borotváló készülékek,
 Crémek, szappanok- és
 eszközök,
 Kézápoló szerek- és
 készülékek,
 Kugler A. Gerbeaud cukor-
 kák és csokoládék tablács-
 kákban.

Kötszerek, sebészeti eszközök, gummiáruk, irrigátorok,
 gyermekápolási szerek, háztartási és
 gazdasági cikkek nagy raktára,

Czipész üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy
 Makón a Kossuth szoborral szemben a Pollák-féle házban
 o-o o-o a mai kor igényeinek megfelelő o-o o-o

czipész üzletet nyitottam.

Raktáron tartok férfi, női és gyermekcipőket a legjobb és leg-
 szebb kivitelben, ugyszintén megrendeléseket a legegyszerűbbtől
 a legdivatosabb kivitelig készítek és a legmészebbmőnő igé-
 nyeket is kielégítem, fájós lábakra biztos sikerrel kényelmes czi-
 pőket készítek a legolcsóbb árak mellett. Törekvésem oda irá-
 nyul, hogy a tisztelt vevőközönséget a legjobban és a legolcsób-
 ban kiszolgáljam. A nagyérdemű közönség becses pártfogását
 kérve, maradtam tisztelettel

NAGY ELEK czipész
 mester.

Értesítés!

ÚJ ÜZLET!

Értesítés!

HORVÁTH NÁNDOR

Disztemetést rendező intézete MAKÓ, Szegedi-u. (Glück-féle ház)

Gyász esetek alkalmával már saját érdekükben is forduljanak
 bizalommal a fenti új elsőrendű

Disztemetkezést rendező intézethez,

hol minden e szakmába vágó cikkek, u. m. érc-nickel,
 selyem vagy bársonnyal bevont fakoporsók, szemfódelek,
 halottí ruhák. Továbbá saját készítésű felünnő szép sirkoszor-
 ruk nagy választékban, a legolcsóbb árban szerezhethők be.
 Bármilyen rendű és rangu temetések rendezése helyben és
 vidéken, valamint hullaszállítások és ekszhumálások a legjütá-
 nyosabb árban, kegyeletteljes pontossággal eszközölhetnek.

Elsőrendű felszerelési raktár 6 díszes gyászkoocsival. Müvirág
 koszorúk minden kivitelben 70 fillértől. Érc és élővirág-koszorú-
 k minden kivitelben 3 koronától

kezdve óriási választékban kaphatók és megrendelhetők. Diszgyászkoocsijaimért,
 valamint pompadiszravatározásért külön díjat nem számítok fel. Gyászházhoz a
 nagyérdemű gyászoló felek részére mindenkor rendelkezésükre állók. Költség-
 vetésekkel díjtalanul szolgálók. A nagyérdemű gyászoló közönség b. pártfogását
 kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Temetések felvétele éjjel Andrássy-u.
 4. sz., (ev. ref. ó-templom mellett.)

HORVÁTH

NÁNDOR
 tulajdonos

CZIGÁNYPRIMÁS

„Király Ernő mulat“

ez a címe a legújabb rend-
 kívül sikerült humoros dupla
 gramofon hanglemezek, azonki-
 vül „Sokszor úgy szeretnék sir-
 ni“, „Futóbolond“, „Temetés volt
 a faluban“ stb. Darabja 2.50
 fillér. E hanglemezek eredeti
 felvételben kizárólag egyedül
 o-o o-o csakis o-o o-o

Wagner „HANGSZER- KIRÁLY“nál

kaphatók. — Budapest, József-
 körút 15 a. Alig használt nagy
 dupla hanglemezek óriási vá-
 lasztékban darabja csak 60 fill.
 legolcsóbban javít! — Lemez-

csere ingyen! — kérjen nagy
 fényképesül a jegyzéket. o-o
Óvás! Fiovelem a Wagner névre és 15. házszámra.

JÓ ÉS OLCSÓ BOR

kisebb és nagyobb mértékben
KEDVEZŐ ÁRBAN
!! IRITZ SÁMUEL özv. cégnél kapható !!

Szép elsőrendű zöld here-széna

és tehénnek való széna kisebb és nagyobb mennyiségben kapható
Iritz Sámuel özv. cégnél.

É R T E S I T É S.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörön kívül, újabban bevezettem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT,
amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycizélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG

Kőbányai Polgári Serfőzde Részvény-Társaság főraktárosa.

É R T E S I T É S ! Saját termésű fehér és siller xx xx xx xx xx

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű

TÖRKÖLY és SZILVA pálinkát, édes italokat és erős RUMOT teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,**
Szege-di-utca.

Nézzé

meg asztaliókjában,
hogyan van-e elegendő

nyomtatványa

és ha netalán az fogytán van, ne hagyja annak megrendelését az utolsó perczre, amikor már a megrendelések fölhalmozódván, nem is lehet azokat a rendes időre elkészíteni, hanem rendelje meg a

„MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG“-nál

MAKÓ, DESSEWFFY-TÉR 7. TELEFON SZÁM 124.

ahol mindennemű nyomtatványok olcsó áron, igen csinos kivitelben a legrövidebb idő alatt készülnek.

PRIMA LUCERNÁS

egész évi használatra K I A D Ó

IRITZ MIKSANAL

Parfumerie „HEZ“ illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára Nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Losonczy-utca 13.

Reklámunk óriási eredménye.

Ujabb reklamációra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembeszökőbb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk :

1 csoport 2 korona 50 fillér (19 darab)

- 1 darab üvegtégely francia arc- és kézfinomító,
- 1 drb. francia szappan (bármely illatban),
- 1 üveg francia parfüm (bármely illatban),
- 1 üveg francia brillantin (bármely illatban),
- 1 könyv (60 lap) angol powderpapir,
- 1 csomag dr. Heider-féle fogpor,
- 1 drb. francia fogkefe (esontnyéllel),
- 1 csomag amerikai Shampooon hajmosópor,
- 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz,
- 10 drb. szekrény és ruhaillatosító (francia Sachet-lap),

összesen 19 darab 2 korona 50 fillért,

Szállítások naponta eszközöltetnek. Szétküldés: biztos postakézbesítés érdekében, vagy utánvét mellett, minek költsége 84 fillér vagy a pénz előleges beküldése ellenében, amely esetben a 2 korona 50 fillér vételárhoz 72 fillér csatolandó. Csomagolási költséget nem számítunk.

Tizenhat oldalas illatszertár és háztartási értesítőnket kívánságra ingyen és bérmentve küldjük.

TAVASZI UJDONSÁGOK MEGÉRKEZTEK!

A LEGDIVATOSABB

hosszu és rövid női felöltők (Raglánok) a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig

óriási választékban !!

Mint üzletünk különlegességét ajánljuk nagy raktárunkat tavaszi kosztümökben, nemkülönben pongyolák, külön blousok és aljakban fel-
!! !! sőszoknyákban !! !!

A legszebb tavaszi és nyári női kalap ujdonságok!

Nagy választéku női fehérnemű raktár.

Gyászkalapok, bluzok, pongyolák, kosztümök, aljak állandóan nagy választékban.

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában Makón, Fő tér
Otthon-kávéház mellett.

